

ligoniukasa.lrv.lt

VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS

PSDF finansuojami tyrimai pagalba racionaliai skiriant antibiotikus

Valstybinė ligonių kasa

2026-05-20

DIDELIS DĖMESYS PIRMINĖS AMBULATORINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS STIPRINIMUI

Tyrimai padedantys priimti sprendimus dėl antibakterinio gydymo

Virusinės ir bakterinės infekcijos diferencinei diagnostikai šeimos gydytojas bei kartu paslaugas teikiantis slaugytojas pagal savo medicinos normą gali atlikti ir laboratorinius tyrimus **(tyrimai iš bazinio mokėjimo už prirašytą gyventoją)** :

- bendrą šlapimo tyrimą;
- bendrą kraujo tyrimą;
- uždegimo rodiklius:
 - C reaktyvinį baltymą (CRB),
 - eritrocitų nusėdimo greitį (ENG).

- Esant poreikių gali siųsti atlikti rentgenologinius ar ultragarsinius tyrimus (siuntimas išduodamas gydytojo radiologo ar echoskopuotojo k-jai)

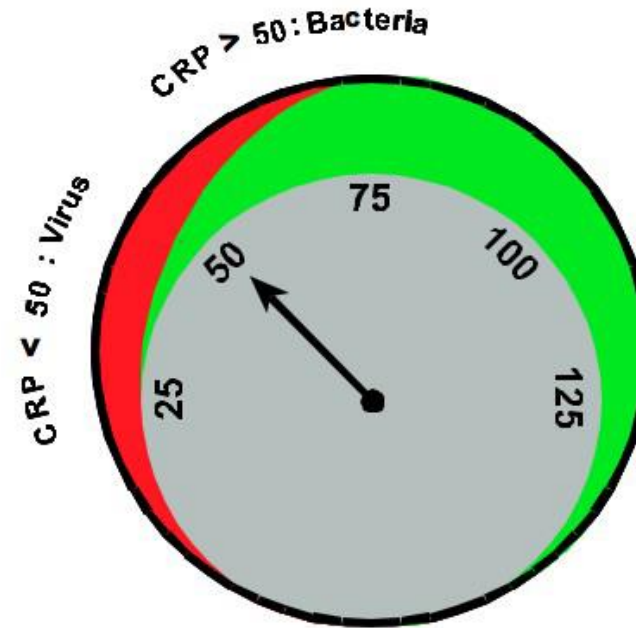
CRB tyrimo vertinimas

”Spidometro modelis” interpretuojant CRB rezultatus:

Raudona zona: Tikriausiai virusinė infekcija - antibiotikų neskirti

Raudona/žalia zona - Laukite ir stebėkite/ paskirkite pakartotinį tyrimą

Žalia zona: Tikriausiai bakterinė infekcija - galima skirti antibiotikus

Informacijos šaltinis: HAPPY AUDIT 2008.

A European project supported by EU(work package 5): Intervention material for professionals.

Papildomi tyrimai padedantys priimti sprendimus dėl antibakterinio tyrimo iki 2024 m. lapkričio mėn. šeimos gydytojas galėjo atlikti 2 tyrimus

Iki 2024 m. lapkričio mėn.

Tyrimas	Indikacija
Nėščiosios šlapimo pasėlio tyrimas besimptomėi bakteriurijai nustatyti	Tyrimas atliekamas 1 kartą prieš siunčiant nėščiąją pas gydytoją akušerį ginekologą dėl konsultacijos. Po paskirto gydymo tyrimas kartojamas 1 kartą.
A grupės beta hemolizinio streptokoko antigeno nustatymo greitojo testo atlikimas 2–7 metų vaikams, susirgusiems viršutinėmis kvėpavimo takų infekcinėmis ligomis	Tyrimas atliekamas 2–7 metų vaikams, susirgusiems ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcinėmis ligomis.

Nuo 2024 m. lapkričio dar 2 tyrimai

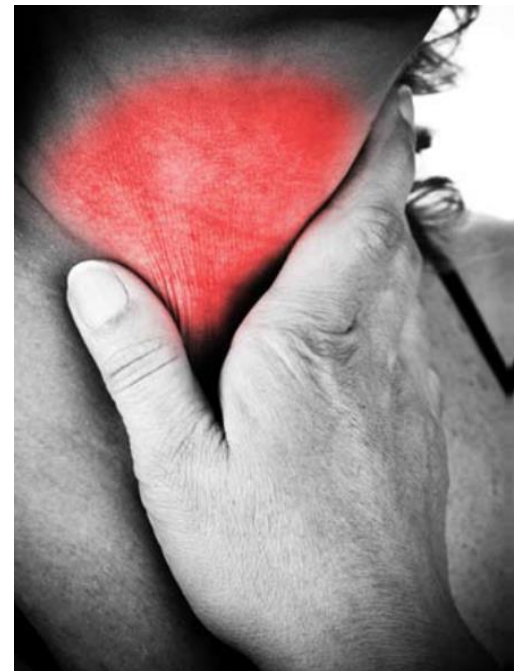
Tyrimas	Indikacija
Nėščiosios šlapimo pasėlio tyrimas besimptomėi bakteriurijai nustatyti	Pagal schemą , nurodytą Nėščiųjų besimptomės bakteriurijos diagnostikos ir gydymo metodikoje
A grupės beta hemolizinio streptokoko antigeno nustatymo greitojo testo atlikimas asmenims, susirgusiems viršutinėmis kvėpavimo takų infekcinėmis ligomis	Atliekamas asmenims, susirgusiems ūmine viršutinių kvėpavimo takų infekcine liga (tonzilitu, faringitu)
Šlapimo pasėlis	Įtariant ar diagnozuojant vaikų ar suaugusiųjų šlapimo takų infekciją
Greitojo SARS-CoV-2 antigeno ir gripo testo atlikimas ar greitojo SARS-CoV-2 antigeno, gripo ir respiracinio sincitinio viruso (RSV) testo atlikimas	Kai reikia atlikti COVID-19 ligos ir gripo diferencinę diagnostiką ar COVID-19, gripo ir respiracinio sincitinio viruso (RSV) diferencinę diagnostiką. Gali atlikti šeimos medicinos paslaugas teikiantis gydytojas arba slaugytojas.

Kodėl tirti streptokoką A?

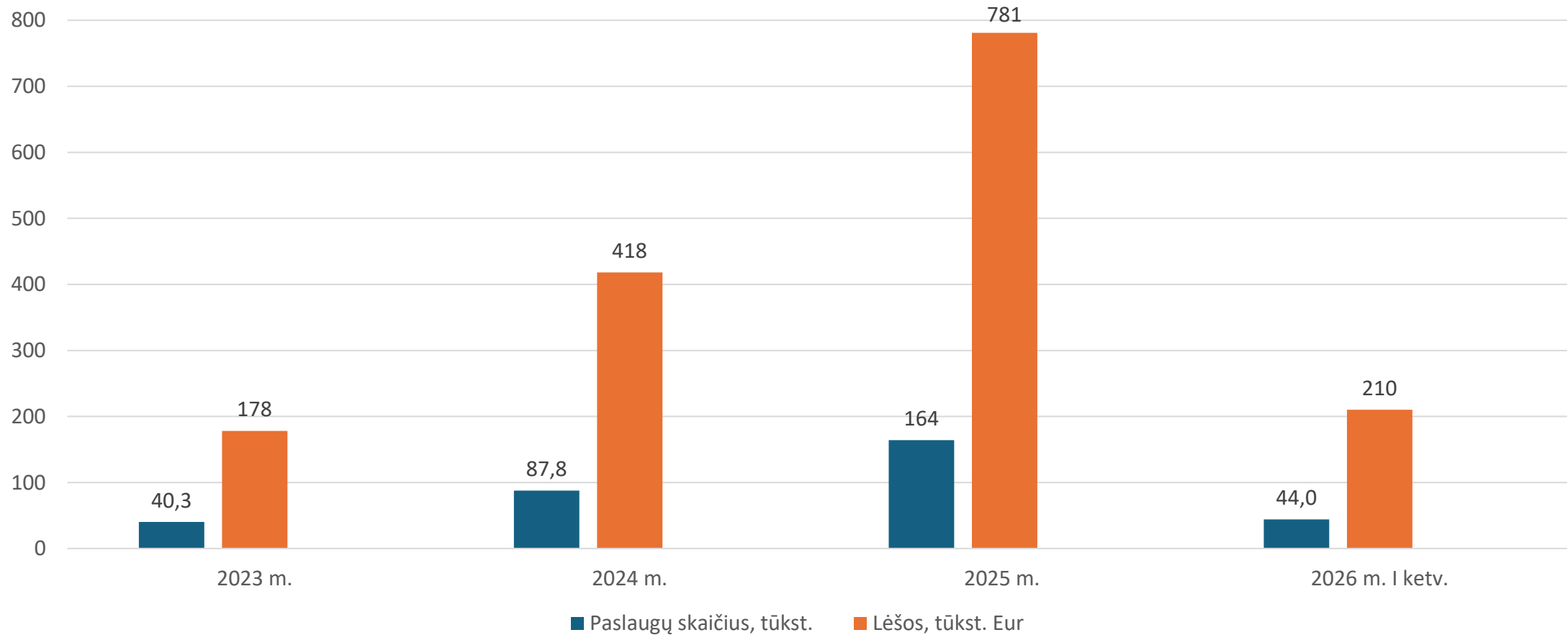
- Streptokoko A tyrimas naudojamas siekiant nustatyti mikrobiologinę infekcijos kilmę pacientams, kurie skundžiasi gerklės skausmu.
- Pasėlis iš ryklės išlieka auksiniu standartu, diagnozuojant A grupės streptokoką, bet šis tyrimas, kol gaunami rezultatai, trunka 24 - 48 val.
- Streptokoko A tyrimui (*A grupės beta hemolizinio streptokoko antígeno nustatymas atliekant greitąjį testą*) atlikti reikia keletu minučių.
- Streptokokai – jautrūs penicilinui, todėl antibakterinį gydymą galima pradėti nedelsiant, jei tik tyrimas yra teigiamas.
- Streptokoko A tyrimas yra 95% jautrus ir 98% specifiškas.

Informacijos šaltinis: HAPPY AUDIT 2008.

A European project supported by EU (work package 5): Intervention material for professionals.

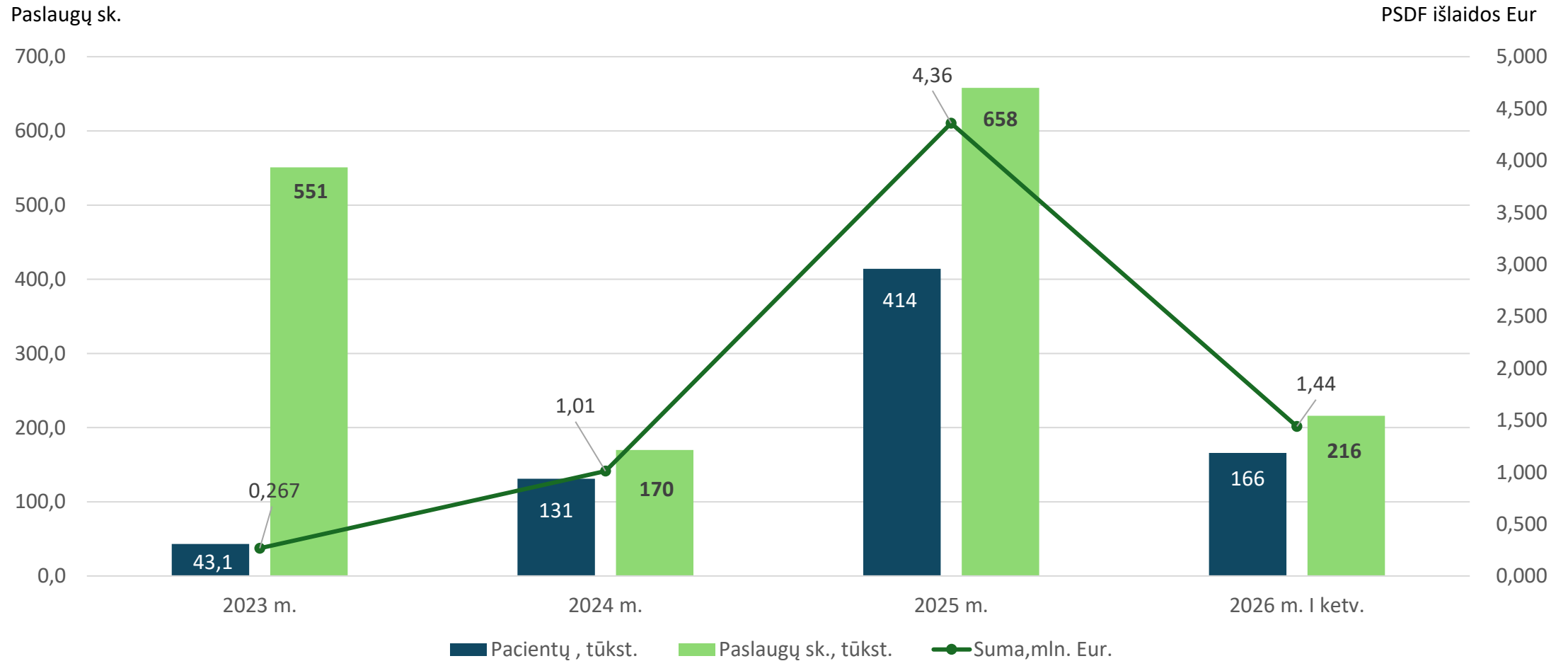
2025 m. A grupės hemolizinio streptokoko nustatymo testų atlikta 4 kartus daugiau, nei 2023 m.

Nuo 2026 m. sausio 1 d. dar 6 laboratoriniai tyrimai padedantys priimti sprendimus (skiria ir vertina šeimos medicinos paslaugas teikiantis gydytojas)

Tyrimas	Indikacija
Išmatų pasėlis	Įtariant bakterinės kilmės viduriavimą. Sprendimui dėl antibakterinio gydymo taikymo.
Žaizdų pasėlis	Sprendimui dėl antibakterinio gydymo taikymo.
Ausies išskyrių pasėlis	1) ūminis vidurinės ausies uždegimas ir būgnelio perforacija; 2) pasikartojantys pūlingi otitai.
Pasėlis iš nosiaryklės ir gerklės	Įtariama bakterinė kilmė, jeigu A grupės beta hemolizinio streptokoko antigeno testas yra neigiamas
Greitasis rota ir adeno viruso ar rota, adeno ir noro viruso antigeno testas (išmatų mėginys)	Įtariant virusinės kilmės viduriavimą
<i>Helicobacter pylori</i> antigeno testo atlikimas (išmatų mėginys)	Jei iki šiol nebuvo diagnozuota <i>Helicobacter pylori</i> ir yra bent viena iš sąlygų: 1) neaiškios kilmės dispepsija; 2) po skrandžio rezekcijos; 3) jei įtariama ar diagnozuota skrandžio opa, erozija ir jei <i>Helicobacter pylori</i> testas nebuvo atliekamas. Atliekamas 1 kartą per kalendorinius metus. Po paskirto gydymo kartojamas ne anksčiau kaip po 4 sav.

Išlaidos už skatinamąsias paslaugas dėl tyrimų padedančių priimti sprendimus dėl antibiotikų skyrimo 2023 m. palyginus su 2025 m. **padidėjo 4 kartus**

Gydytojų specialistų konsultacijos ir tyrimai dėl antibakterinio gydymo skyrimo

- Daugelio gydytojų specialistų išplėstinių ar išsamaus ištyrimo konsultacijų imtyje yra mikrobioginis ištyrimas ir/ar ultragarsinis tyrimas (jeigu jų kompetencijai jie priskiriami)
- Atskirai apmokami kompiuterinės tomografijos, magnetinio rezonanso tyrimai, jeigu jie reikalingi diferencinei diagnostikai virusinių ar bakterinių infekcijų (pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gegužės 10 d. įsakyme Nr. 229 nustatytas indikacijas)
- Nuo 2024 m. rugpjūčio mėn. atskirai apmokama gydytojo konsultacija, kai atliekama ezofagogastroduodenoskopija (prireikus atliekamas ir ureazės testas H. Pylori nustatyti)

Tyrimai dėl tuberkuliozės (skiria gydytojas pulmonologas ar vaikų pulmonologas)

- Nustatytas atskiras apmokėjimas iki 4 k-jų/metus - gydytojo pulmonologo arba vaikų pulmonologo konsultacijų, kai atliekami bakteriologiniai tuberkuliozės tyrimai (tarp jų ir pasėlio skystoje BACTEC MIGHT terpėje tyrimas)

Brangiųjų tyrimų grupei priskiriami tyrimai dėl tuberkuliozės

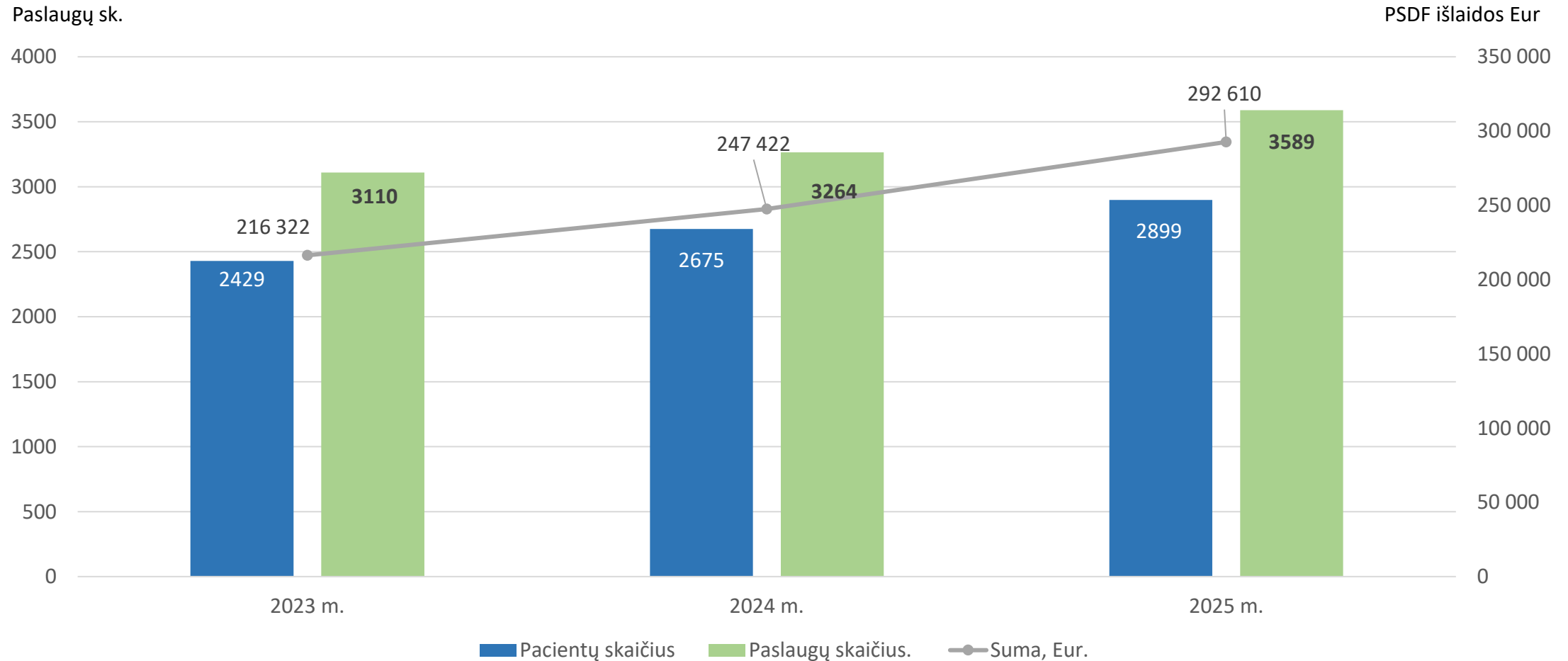
Vadovaujantis Brangiųjų tyrimų ir procedūrų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašu (patvirtintu LR SAM 2005-04-27 įsakymas Nr. V-304) PSDF biudžeto lėšomis apmokami:

- Greitasis genetinis molekulinis tyrimas tuberkuliozės mikobakterijų **jautrumui rifampicinui** ištirti
- Greitasis genetinis molekulinis tyrimas tuberkuliozės mikobakterijų **jautrumui izoniazidui** ištirti
- Greitasis genetinis molekulinis tyrimas **jautrumui antraeilams vaistams nuo tuberkuliozės** ištirti
- Kraujo limfocitų atsako į stimuliaciją *Mycobacterium tuberculosis* antigenais įvertinimas pagal gama interferono išskyrimą *(nuo 2026-05-01 minėtas tyrimas kompensuojamas ne tik vaikams, bet ir suaugusiems dėl latentinės TBC)*

Tyrimai atliekami vadovaujantis:

1. *Tuberkuliozės diagnostikos ir gydymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. V-1012 „Dėl Tuberkuliozės diagnostikos ir gydymo tvarkos aprašo patvirtinimo“*
2. *Latentinės tuberkuliozės infekcijos diagnostikos, prevencinio gydymo ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2026 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. V-21 „Dėl Latentinės tuberkuliozės infekcijos diagnostikos, prevencinio gydymo ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo, Tuberkulioze sergančių asmenų išaiškinimo ir atvejo valdymo tvarkos aprašo ir Profilaktinių tyrimų dėl tuberkuliozės ir latentinės tuberkuliozės infekcijos atlikimo statistinės ataskaitos Nr. 9 formos sveikata (metinė) patvirtinimo“*

Išlaidos dėl gydytojo pulmonologo arba vaikų pulmonologo konsultacijų, kai atliekami bakteriologiniai tuberkuliozės tyrimai (tarp jų ir pasėlio skystoje BACTEC MIGT terpėje tyrimas) nežymiai didėja 2025 m. 293 tūkst. Eur

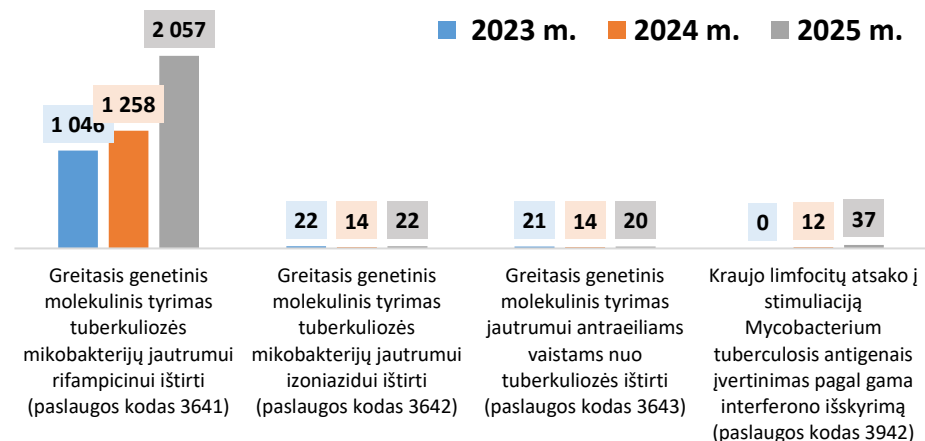
Brangiųjų tyrimų grupei priskiriami TBC tyrimai teikėjai ir apimtys

Eil. Nr.	Paslaugų teikėjai (ASP) sudariusios sutartį su VLK dėl TBC diagnostinių tyrimų teikimo)	Savivaldybė	Paslaugos kodas 3641	Paslaugos kodas 3642	Paslaugos kodas 3643	Paslaugos kodas 3942
1.	Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos	Kauno m. sav.				
2.	Viešoji įstaiga Klaipėdos universiteto ligoninė	Klaipėdos m. sav.				
3.	Viešoji įstaiga Respublikinė Klaipėdos ligoninė	Klaipėdos m. sav.				
4.	Viešoji įstaiga Respublikinė Panevėžio ligoninė	Panevėžio m. sav.				
5.	Viešoji įstaiga Respublikinė Šiaulių ligoninė	Šiaulių m. sav.				
6.	Viešoji įstaiga Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos	Vilniaus m. sav.				
7.	UAB Diagnostikos laboratorija	Vilniaus m. sav.				

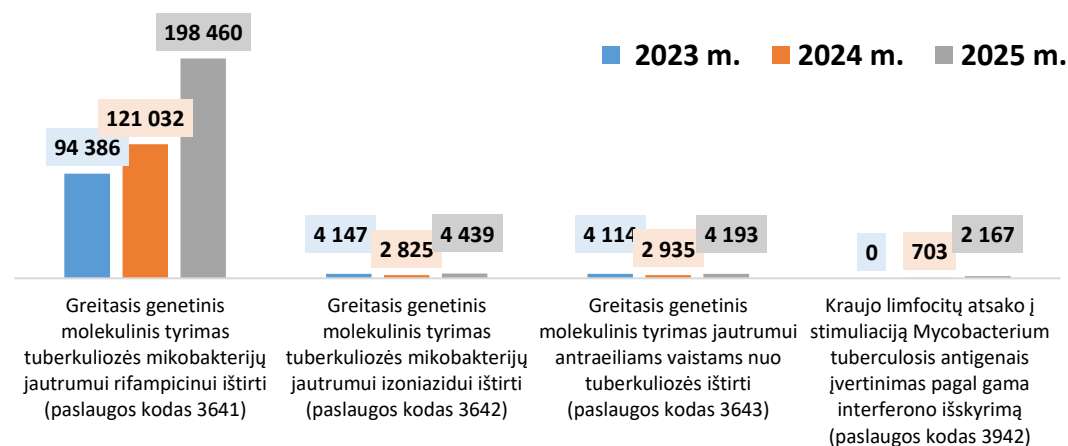
ASP sudariusi sutartį su VLK dėl paslaugos ■
 ASP nėra sudariusi sutarties su VLK dėl paslaugos ■

Daugiausia TBC diagnostinių tyrimų atliekama dėl jautrumo rifampicinui

Paslaugų skaičius

Suma už kurią suteiktą paslaugą, Eur

Atvirumas

Bendradarbiavimas

VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS

Atsakomybė

Dėkoju už dėmesį